

**DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT**

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.:

2022/1811

Vår ref.:

2022/667-2

Dato:

09.05.2022

Uttalelse til representantforslag, Dokument 8:206L (2021-2022) om å fjerne plikten til å gå av med særaldersgrense i Forsvaret

Jeg viser til brev fra Arbeids- og sosialkomiteen av 21. april 2022 med anmodning om uttalelse til representantforslag (Dok. 8:206L (2021–2022)) fra stortingsrepresentantene Anna Molberg, Henrik Asheim, Aleksander Stokkebø, Margret Hagerup, Sveinung Rotevatn og Dag-Inge Ulstein om å fjerne plikten til å gå av med særaldersgrense i Forsvaret. Anmodningen var opprinnelig adressert til arbeids- og inkluderingsministeren, men ettersom Forsvarets særaldersgrense er regulert i forsvarsloven har jeg, i overensstemmelse med Stortinget og arbeids- og inkluderingsministeren, kommet til at det er jeg som forsvarsminister som svarer på Stortingets anmodning.

Etter forslag fra Solberg-regjeringen vedtok Stortinget den 7. juni 2021 å fjerne plikten til å fratre ved særaldersgrense for øvrige yrkesgrupper, jf. Prop 138 L (2020-2021), Innst. 519 L (2020-2021), Lovvedtak 160 (2020-2021). Endringen trådte i kraft 1. juli 2021 og innebærer at den enkelte arbeidstaker nå kan velge å stå i stilling frem til den alminnelige aldersgrensen på 70 år. Vedtaket gjelder ikke militært tilsatte som har særaldersgrenser regulert i forsvarsloven. Samtidig fremkom det i lovforslaget at det skulle utarbeides et eget høringsnotat om plikten til å fratre for militært tilsatte, hvor «Utgangspunktet for arbeidet skal være å finne løsninger for hvordan fjerning av plikten til å fratre kan gjennomføres for militært tilsatte, samtidig som hensynet til Forsvaret operative evne ivaretas» (Prop. 138 L (2020-2021), s. 8).

Regjeringen Solberg sendte i juni 2021 på høring forslag om å fjerne plikten til å fratre for militært tilsatte med særaldersgrense på 60 år. Det ble også foreslått alternative virkemidler for å ivareta Forsvarets behov for å opprettholde en personellstruktur i aldersmessig balanse, herunder karriereskiftprogram, sluttvederlag og åremålstilsetting av Forsvarets militære toppledere. Høringen var ferdig 29. september 2021.

Den demografiske utviklingen, med en stadig større andel eldre, tilsier at det må legges til rette for en bedre og mer fleksibel anvendelse av arbeidsstyrken. For forsvarssektoren kan endringer i særaldersgrensen og endringer i plikten til å fratre være en mulighet fordi det legger til rette for å beholde viktig kompetanse i et lengre perspektiv. Men det kan også være en utfordring fordi Forsvaret er avhengig av en relativt ung personell-beholdning for å ivareta operative krav over tid. Det er derfor viktig at konsekvenser er utredet og drøftet med de

berørte parter, slik at vi finner gode løsninger, både for yrkesgrupper med en svært krevende arbeidshverdag, for arbeidsgivere og for samfunnssikkerhet og beredskap.

Hovedproblemet med den forrige regjeringens høringsforslag og dette representantforslaget er at det ser helt bort i fra det som er avtalt mellom partene. Ny pensjonsordning for offentlig sektor ble fremforhandlet i mars 2018. Her ble det avtalt at en først skulle fremforhandle nye regler for særalderspensjon, deretter gjennomgå særaldersgrensene. Etter at forhandlingene om særalderspensjon brøt sammen i 2020 valgte å Solberg-regjeringen å ensidig initiere endringer i særaldersgrensene, i strid med pensjonsavtalen. Dette er en tilnærming denne regjeringen ikke ønsker. For ordens skyld minner jeg også om Arbeids- og sosialkomiteens innstilling til Prop. 138 L (2020-2021), jf. Innst. 519 L (2020-2021), som anbefalte at lovforslaget skulle sendes tilbake til regjeringen med anmodning om å gjenoppta forhandlinger med arbeidstakernes organisasjoner i tråd med pensjonsavtalen.

Regjeringen er opptatt av at bestemmelser om særaldersgrenser og fremtidige pensjonsrettigheter må ses i sammenheng. Jeg utelukker ikke større eller mindre endringer av særaldersgrensen i Forsvaret, men jeg er opptatt av at dette skal skje i samarbeid med partene i arbeidslivet, i tråd med pensjonsavtalen fra 2018.

Med hilsen

Bjørn Arild Gram